

نیمی از منابع آب زیرزمینی مصرف شده است

میزان مصرف آب کشور باید از 100 میلیارد متر مکعب به 89 میلیارد متر مکعب کاهش یابد...

میزان مصرف آب کشور باید از 100 میلیارد متر مکعب به 89 میلیارد متر مکعب کاهش یابد

معاون دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفا وزارت نیرو با بیان این که حدود نیمی از منابع آبی زیرزمینی کشور معادل 400 تا 500 میلیارد مترمکعب استفاده شده است، گفت: قوانین موجود پاسخگویی بحران آب کشور نیست.

به گزارش تسنیم، هدایت فهمی در برنامه گفتگویی ویژه خبری شبکه دو سیما افزود: سالانه بیش از 6 میلیارد مترمکعب از منابع آب زیرزمینی اضافه برداشت می شود و میزان تجمعی آب 120 میلیارد مترمکعب است.

وی با اشاره به اینکه پیش از انقلاب اسلامی 13 سد در کشور وجود داشت، اما اکنون 653 سد با حجم ذخیره آب 35 میلیارد مترمکعب وجود دارد، افزود: با قنوات و سازه های قدیمی نمی توانستیم جمعیت کنونی کشور را در ارائه خدمات آبرسانی اداره کنیم.

معاون برنامه ریزی کلان آب و آبفا وزارت نیرو با بیان اینکه 11 برنامه وزارت نیرو برای تعادل بخشی به آبهای زیرزمینی است، گفت: برخی قوانین مجلس شورای اسلامی از جمله قانون مجوز دادن به همه چاه های غیرمجاز که سال 85 تصویب شد یا دریافت حقا به از آب های زیرزمینی به بحران آب دامن زده است.

وی میزان مصرف آب کشور را 100 میلیارد مترمکعب و میزان آب تجدیدپذیر را 105 میلیارد متر مکعب دانست و با تأکید بر اینکه باید بین مصارف و منابع آب تعادل ایجاد کنیم، گفت: با توجه به 32 میلیارد مترمکعب پساب، نیاز به شبکه های پیشرفته جمع آوری و تصفیه فاضلاب داریم.

فهمی با اشاره به وجود 4 میلیارد مترمکعب فاضلاب شهری و صنعتی کشور، گفت: دو ماه است تدوین سند ملی آب کشور آغاز شده است و تا سه ماه آینده به پایان می رسد و به مجلس شورای اسلامی ارائه خواهد شد.

وی گفت: بر اساس مصوبه شورای عالی آب، وزارت نیرو میزان تاب آوری منابع آب کشور و وظایف دستگاه ها در این زمینه را به آنها اعلام کرده است.

بر این اساس، میزان مصرف آب کشور باید از 100 میلیارد مترمکعب به 89 میلیارد مترمکعب کاهش یابد و حقا به زیست محیطی هم دریافت شود.

کنترل 690 میلیون مترمکعب برداشت از آبهای زیرزمینی

در همین حال، مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران هم از پیشرفت 69 درصدی طرح احیا و تعادل بخشی و کنترل برداشت 690 میلیون مترمکعب از آب های زیرزمینی از آغاز امسال تاکنون با وجود تخصیص نیافتن اعتبار این طرح خبر داد.

به گزارش ایرنا، محمدرضا

حاج رسولیها در گفتگو با ایرنا افزود: با همراهی قوه قضاییه، اینک پُر کردن و بستن چاه های غیرمجاز از سرعت خوبی برخوردار شده و از سالانه چهار هزار حلقه چاه، به بیش از 10 هزار حلقه از آغاز امسال تاکنون رسیده است.

به گفته وی، این آمار در همسنجی با بیش از 300 هزار حلقه چاه غیرمجاز در سراسر کشور ناچیز است و در صورت همراهی سایر سازمان ها و متولیان امر می توان با سرعت بیشتری به پیشبرد طرح و جلوگیری از برداشت های غیرمجاز پرداخت.

مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب بیان داشت: در این موضوع باید به مساله اشتغال، بیکاری و معیشت افراد و خانواده هایی توجه کرد که بیش از اندازه از چاه های مجاز استفاده می کنند و با ظرافت خاصی به حل مشکل پرداخت.

وی گفت: با وجود تخصیص نیافتن اعتبار 4 هزار میلیارد ریالی امسال برای طرح احیا و تعادل بخشی آب های زیرزمینی، از نظر عملکرد به 35 تا 40 درصد اهداف مربوط به پرسازی چاه های غیرمجاز و نصب کنتورهای حجمی و هوشمند دست یافته ایم. نامبرده یادآوری کرد: در پنج تا 6 ماه گذشته این مهم با بخشی از اعتبار پارسال و منابع داخلی شرکت ها پیش رفته است.

به گفته وی، تداوم فعالیت گروه های گشت و بازرسی برای شناسایی چاه های غیرمجاز و سایر برنامه های این طرح بسیار مهم است. اما در زمینه پرداخت حقوق آنان مشکلاتی وجود دارد.

حاج رسولی ها اعلام کرد: برنامه امسال این شرکت پُر کردن و بستن دو هزار چاه غیرمجاز و نصب کنتورهای هوشمند روی بیش از 7 هزار حلقه چاه بود، اما تاکنون بیش از 10 هزار حلقه چاه غیرمجاز بسته و روی بیش از سه هزار حلقه چاه کنتور هوشمند نصب شده است.

وی اضافه کرد: امسال و در ماه های گذشته در مجموع یک هزار و 200 میلیارد ریال برای اجرای طرح احیا و تعادل بخشی هزینه شده و بدهی ایجاد شده است.

مشاور وزیر نیرو گفت: برنامه امسال وزارت نیرو کنترل یک میلیارد مترمکعب اضافه برداشت از منابع آب زیرزمینی با بستن چاه ها و نصب کردن کنتورهای هوشمند است که 69 درصد آن معادل 690 میلیون مترمکعب انجام شد.

وی اضافه کرد: یکی از برنامه های وزارت نیرو در این طرح، اطلاع رسانی مناسب و ایجاد تشکل ها و سمن ها

(سازمان های مردم نهاد) است. برای نمونه این تشکل ها در استان خراسان رضوی با برگزاری نشست های متعدد با مقام های محلی، کشاورزان، مسئولان قوه قضاییه و... در کاهش بحران آب بسیار تاثیرگذار بودند.

جریمه مشترکان پرمصرف آب در دستور کار قرار می گیرد

خبر دیگری حاکیست: قائم مقام وزیر نیرو هم گفت: طرح برخورد و جریمه مشترکان پرمصرف را به دولت ارائه می دهیم و به احتمال زیاد، بحث جریمه مشترکان پرمصرف آب تا پیش از پایان سال جاری در دستور کار دولت قرار می گیرد.

ستار محمودی در گفتگو با تسنیم اظهار داشت: تدوین یک نظام بازدارنده برای اصلاح الگوی مصرف آب در کشور موضوع مهمی است که باید مورد توجه دولت و مجلس قرار گیرد.

وی افزود: یکی از راه های اصلاح الگوی مصرف آب، فرهنگ سازی است که سالهاست کم و بیش مورد توجه دستگاه های ذیربط قرار دارد، اما تجربه نشان داده که فرهنگ سازی بدون اعمال ابزارهای بازدارنده قیمتی، برای بخشی از مصرف کنندگان تأثیر چندانی ندارد.

قائم مقام وزیر نیرو با بیان اینکه ابزار هشدار دهنده قیمتی می تواند بازدارندگی مناسبی در خصوص برخی مشترکان پرمصرف داشته باشد، گفت: می توانیم اقدام به اعمال یک هشدار قیمتی برای جریمه مشترکان پرمصرف در زمان های خاص کنیم تا مشترکینی که دو تا سه بار اخطار دریافت می کنند، اما نسبت به اصلاح روند مصرف آب شرب توجهی نشان نمی دهند، مورد جریمه قرار گیرند.

وی ادامه داد: در بسیاری از نقاط دنیا وقتی کالایی کم و مصرفش زیاد است، برای جلوگیری از مصرف بی رویه آن کالا و مدیریت تقاضای آن، با قیمت بازی می کنند تا زمانی که محدودیت آن کالا رفع شود؛ در خصوص آب شرب ما امروز با محدودیت مواجهیم و ناچاریم با ابزارهای کارآمد، مثل جریمه مشترکان پرمصرف نسبت به مدیریت تقاضا در این بخش اقدام کنیم.

نامبرده با اشاره به اینکه در دوره های قبلی اقدام به ارائه طرح جریمه مشترکان پرمصرف کرده بودیم، اذعان داشت: وزارت نیرو موفق به گرفتن تأییدیه دولت برای برخورد با مشترکان پرمصرف در قالب اعمال جریمه های قیمتی شده بود، اما این طرح مورد تأیید و تصویب مجلس شورای اسلامی قرار نگرفت.

وي افزود: در سال آبي جاري با توجه به افت شديد ميزان بارش ها در نقاط مختلف کشور و به منظور مدیریت بخش تقاضا در پیک مصرف آب تابستان 96، طرح برخورد و جریمه مشترکان پرمصرف را به دولت ارائه می دهیم و به احتمال زیاد، بحث جریمه مشترکان پرمصرف آب تا پیش از پایان سال جاري در دستور کار دولت قرار می گیرد.

محمودي خاطر نشان کرد: پس از آنکه موفق به گرفتن تأیید دولت شدیم، امیدواریم با ارائه توضیحاتی که بر اساس واقعیت های شرایط آبی کشور است، بتوانیم موافقت مجلس را هم بدست آوریم.

وي با بیان اینکه در برخورد با مشترکاني که چند برابر دیگر مشترکان، آب مصرف می کنند فقط دو راه وجود دارد، گفت: یا باید نسبت به قطع آب مشترکان پرمصرف اقدام کنیم یا اینکه تلاش کنیم با اعمال جریمه های قیمتی، نسبت به اصلاح الگوی مصرف در این بخش از مشترکان گام برداریم.

قائم مقام وزیر نیرو ادامه داد: قطع آب ظاهر خشنی دارد و آخرین راهکار است؛ مسلماً وزارت نیرو به دنبال این نیست که آب مشترکی قطع شود، پس راه دوم که راهکاری است که در نقاط مختلف جهان به کار گرفته می شود و استفاده از ابزار بازدارنده قیمتی است باید در دستور کار قرار گیرد.

توقف برداشت آب راهکار جلوگیری از فرونشست دشت ها

از سوي دیگر، همچنین رئیس گروه دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو راهکار متوقف کردن فرونشست در دشت های کشور را توقف روند رو به رشد مصرف و برداشت آب و دادن فرصت تجدیدشوندگی برای احیای آبخوان ها دانست.

به گزارش فارس، بهیه جعفري بی بالان در خصوص راه های مقابله با فرونشست دشت های کشور گفت: طرز قرار گرفتن خاک دانه ها با خلل و فرجی که دارند باعث ایجاد آبخوان ها و جریان آب در آن ها می شود و استفاده بیش از حد از منابع آب زیرزمینی باعث خواهد شد، طرز قرار گرفتن خاک دانه ها بهم بخورد و در نتیجه خاکدانه ها به هم فشرده می شوند. این پدیده، غیرقابل بازگشت به حالت اصلی خواهد بود و حتی اگر به زور هم آبی به زمین تزریق شود، خلل و فرج خاک دانه ها تغییر نمی کند، بنابراین این پدیده غیرقابل بازگشت خواهد بود و به هیچ ترتیبی نمی توان سفره آب یک دشت را به شکل اولیه خود بازگرداند.

وي با بیان این مطلب که فرونشست اغلب به صورت منطقه ای رخ می دهد، ولي فروچاله به صورت نقطه ای حادث می شود، اظهار داشت: فرونشست زمین ناشی از اقداماتی مانند بهره برداری از معادن، استخراج منابع نفت و گاز و منابع آب زیرزمینی است که به دست بشر صورت می گیرد، در حالی که فروچاله ها، در جاهایی هستند که در اثر انحلال آب های "کارسستی" ایجاد می شوند و در بیشتر مواقع پدیده های طبیعی هستند و این فروچاله ها به نفع طبیعت و دشت است.

رئیس گروه دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو با بیان این مطلب که بارگذاری و برداشت بیش از حد از منابع آب زیرزمینی دشت تهران بخصوص در مناطق ورامین، ساوجبلاغ و شهریار بیش از ظرفیت تغذیه شوندگی این منابع بوده است، افزود: کاهش بارش ها و نفوذپذیری زمین در بحث توسعه مناطق مسکونی به دلیل مسائلی همچون پوشاندن بستر زمین و رودخانه ها باعث شده تا جلوی تغذیه شوندگی آبخوان ها گرفته شده و موجب شود تا آنها به مرور زمان به سمت میرایی رفته و با تخلیه آبخوان ها شاهد پیامدهایی از جمله فرونشست باشیم.

وي یادآور شد: شیب دشت تهران به سوي جنوب است و فرونشست زمین هم در حاشیه های جنوبی شهر تهران روی می دهد، در زمان حاضر جنوب تهران، شهریار، قرچک و ورامین از جمله مناطقی هستند که با پدیده فرونشست زمین مواجه هستند.

نامبرده نخستین پدیده فرونشست زمین در کشور را مربوط به سال 1346 در دشت رفسنجان ذکر کرد و بیان داشت: بر اساس اطلاعات سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی در سال 1387 نرخ فرونشست دشت ورامین حدود 12 سانتی متر، ساوجبلاغ 22 سانتی متر و دشت رفسنجان حدود 30 سانتی متر بوده است.

وي آنگاه به جدیدترین اطلاعات سازمان زمین شناسی در سال 91 اشاره کرد و گفت: پیش بینی شده فرونشست دشت تهران در طول سال به حدود 36 سانتی متر، شمال و جنوب ورامین حدود 25 سانتی متر، هشتگرد حدود 36 سانتی متر و کرج سالانه حدود 15 سانتی متر خواهد بود.

جعفري با اعلام این نکته که شعاع و محدوده فرونشست‌ها منطقه‌اي است، ادامه داد: به‌دلیل اینکه آبخوان سطح وسیعی از یک منطقه را پوشش می‌دهد، محدوده وسیعی هم متأثر از این پدیده خواهد شد و وقتی آبخوان در منطقه‌اي دچار کم‌آبی شود، تمام منطقه مرتبط با آن تحت تأثیر قرار می‌گیرند.

وي تنها راهکار را متوقف کردن روند رو به رشد برداشت و مصرف دانست و اضافه کرد: با شیوه‌هایی که برای احیا و تعادل بخشی آبخوان‌ها به‌کار می‌بریم، بایستی نخست برداشت‌ها کنترل شود تا در سطح تجدیدشوندگی بتوانیم با تغذیه مصنوعی، منابع آبی زیرزمینی را تجدید و احیا کنیم.

رئیس گروه دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو با اشاره به اینکه ثابت نگه داشتن افت آبخوان‌ها سبب جلوگیری از روند روز افزون افت آن‌ها خواهد شد، ادامه داد: فرونشست زمین یک پدیده دائمی و غیرقابل بازگشت است، اما باید با ثابت نگه داشتن شرایط برای سازه‌ها و تاسیسات ایجاد شده، اقداماتی را انجام دهیم که دچار آسیب کمتری شویم؛ این موضوع باعث خواهد شد تا نرخ رو به افزایش فرونشست ثابت بماند.